

Rehabiliteringskoordinatorsuppdrag inom Psykiatri Affektiva

Koordineringsinsatser ska ges inom hälso- och sjukvården och består av personligt stöd, intern samordning och extern samverkan för att främja den enskilde patientens återgång till arbetslivet. Rehabkoordinatör inom Psykiatri Affektiva är en stödfunktion inom försäkringsmedicin på vårdenheten och har en samordnande funktion i individärenden inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, med fokus att främja återgång i arbete⁽¹⁾. Uppdraget är av begränsad omfattning med tydligt syfte att vara stöd i den arbetsinriktade rehabiliteringsprocessen och kan därmed inte innefatta ytterligare arbetsuppgifter såsom Fast Vårdkontakt. Uppdraget innefattar följande:

A. Personligt stöd till patienten

Planering tillsammans med patienten och berörd/berörda behandlare bör finnas till grund för en effektiv och konstruktiv personlig stödsats. Insatsen kan med fördel ges i en kombinerad grupp- och individuell form och innefattar:

1. **Kartläggning** av patientens förutsättningar, behov och brister, inför arbetsrehabilitering/arbetsåtergång. Kartläggningen ska syfta till att:
 - ge patienten möjlighet att fokusera på sina starka förmågor och öka tilltron på att klara av att minska sjukskrivning och återgå i arbete
 - identifiera patientens individuella förutsättningar, inklusive styrkor, brister och behov, som kan vara av betydelse för en lyckad rehabiliteringsprocess.

För en effektiv användning av rehabkoordinatörens insats vid kartläggning bör patienten uppfylla inklusionskriterier (*Bilaga 1*). I vissa fall kan kartläggningen leda till bedömningen att rehabkoordinering inte är aktuell förrän ytterligare interna insatser ges till patienten från sjukvårdens sida för att bli redo till en aktiv rehabiliteringsprocess. Rehabkoordinatör bör i så fall snarast ta kontakt med ansvariga i patientens psykiatriska vårdteam.

2. **Motiverande insatser** till patienter för att vara aktiv och delaktig i sin rehabilitering. De motiverande insatserna ska syfta till att:
 - öka patientens förståelse av sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen
 - beskriva och fokusera på de positiva effekter som en hållbar arbetsåtergång kan ha i det psykiska måendet på lång sikt.
3. **Stöd i kontakter** med externa aktörer som behöver vara involverade i patientens rehabilitering för återgång i arbete/studier. Sådana aktörer är Försäkringskassan, Arbetsförmedling, Arbetsgivare, Samordningsförbund och Kommun. Syftet med det stödet är:
 - att stötta patienten så att hen själv kan ta kontakt med ovannämnda externa aktörer
 - att i undantagsfall ge mer aktivt stöd i första kontakt med ovannämnda extern aktör att medverka vid avstämningsmöte med ovannämnda externa aktörer, med syfte att planera återgång i arbete eller arbetslivsinriktad rehabilitering. Uppdraget ska vara begränsat i tid och ska aktualiseras enbart när vården behövs för att tydliggöra patientens behov för en hållbar återgång i arbete.

(1) Aktiviteter såsom **sysselsättning via kommunala verksamhet** hör till den medicinska rehabilitering och inte den arbetsinriktad rehabilitering. Rehabkoordinatörens roll innefattar därför inte uppgifter som syftar till planering och etablering av sådana aktiviteter, såsom sysselsättning via aktivitetshus eller daglig verksamhet.

B. Intern samordning

Att aktivt arbeta för att öka patienternas aktivitetsnivå är en uppgift som direkt eller indirekt ingår i de flesta behandlarnas roll inom den psykiatriska öppenvården. I vissa fall kan denna aktivitet vara lik med arbetsåtergång men i vissa andra fall handlar det enbart om etablering i någon form av sysselsättning. Psykiatrins specifika fokus i aktivering innebär med andra ord att de flesta behandlare kan i kontakt med patienter kan ha liknande rehabkoordinators uppgifter. Rehabkoordinators roll finns till stöd för teamen när behandlare behöver utföra enklare rehabkoordineringsuppgifter. Enheterna bör arbeta aktivt så att frågan kring patienternas aktivering förs in som en stadig punkt i dialog med- och om patienterna. Teamarbete har en central roll i psykiatrins arbetsmodell och Rehabkoordinatorer behöver också vara aktiva och delaktiga i det arbetssättet genom att regelbundet finnas med i mottagningarnas olika temakonferenser. Insatsen innefattar följande:

- 1. Att skapa samsyn** kring patientens rehabiliteringsprocess med riktning att främja återgång i arbete på ett effektivt och patientsäkert sätt. Detta kan göras genom:
 - att ge stöd till läkare och behandlare i hur sjukskrivningen kan planeras utifrån interna- och externa insatser som kan/bör ske parallellt
 - att ge stöd till läkare och behandlare inför aktualisering av patienten hos arbetsgivare, eller annan lämplig aktör för övertag av rehabiliterande åtgärder med fokus att återgå i arbete/studier
 - återkoppling i teamet av kartläggningsresultat kring patienten förutsättningar för återgång i arbete/studier
- 2. Kunskapsstöd till enheten** innebär en möjlighet för enheten att söka råd och stöd i de försäkringsmedicinska frågorna:
 - att ge stöd till läkare och behandlare inom det försäkringsmedicinska området. Insatsen inkluderar inte stöd vid komplettering av intyg såvida det inte berör patienter med pågående kontakt med Rehabkoordinator.
 - att ge stöd i det försäkringsmedicinska arbetet- och processen på enheten. Statistiktjänst och rehabstöd kan vara hjälpmedel för dialog kring sjukskrivningsflödet.
 - att vara kunskapsbärare och kunskapsspridare av ny information inom det försäkringsmedicinska området, samt från de externa samverkansaktörernas verksamheter.

C. Extern samverkan

Insatsen innefattar:

- 1. Att ha kunskap om externa aktörers insatser och regelverk.** Detta möjliggörs genom samverkansmöten och upprätthållande av kontakter med de aktörer som enheten främst samarbetar med.
- 2. Samverkan med externa aktörer.** (v g se punkt 3. *Stöd i kontakter* under insatsen personligt stöd). Insatsen erbjuds endast till patienter med pågående kontakt med Rehabkoordinator.

Bilaga 1: Kriterier för remittering av patient till Rehabkoordinator

Inklusionskriterier

Patienten:

- är i arbetsför ålder
- är eller riskerar att bli sjukskriven
- är motiverad till arbetsrehabiliterande insatser/arbetsåtergång
- är delvis motiverade till arbetsrehabiliterande insatser/arbetsåtergång men medicinskt redo för den insatsen
- har en fast läkare-/behandlarkontakt som aktivt kan vara med i planeringen över längre tid

Exklusionskriterier

Patienter:

- har hel sjukersättning
- är inte motiverad
- är långt ifrån att kunna medverka i arbetsrehabiliterande insatser och det aktuella delmålet är planering och etablering av aktiviteter närmare sysselsättningsnivå, såsom sysselsättning via aktivitetshus eller daglig verksamhet.
- har betydande hinder för en arbetsrehabiliterande åtgärder
- riskerar betydande försämring i sin sjukdom genom att påbörja en arbetsrehabilitering
- har ingen fast läkare-/behandlarkontakt som aktivt kan vara med i planeringen över längre tid

Instruktion vid remissen till Rehabkoordinator:

1. Läs noggrant dokumentet *Rehabkoordinatorsuppdrag inom Psykiatri Affektiva*.
2. Uppfyller patienten inklusionskriterier för remittering till Rehabkoordinator?
3. Använda *Checklista inför aktualisering hos Rehabkoordinator* (bilaga 2).
4. Lämna till patienten *Information om Rehabkoordinators roll* (bilaga 3).

När remisen har bedömts av Rehabkoordinator skickar Rehabkoordinator *Formulär som fylls av patienten inför besöket med Rehabkoordinator (bilaga 4)* till patienten för fylla i och ta med sig till besöket till Rehabkoordinator. Om enheten arbetar med ifyllande av blanketter via 1177 ska bilaga 5 skickas till patienten så att patienten kan gå in i 1177 och fylla i formuläret *Inför ditt besök med Rehabkoordinator*.

Rehabkoordinator ansvarar så att alla dessa bilagor finns lätt tillgängliga hos samtliga i teamen.

Bilaga 2: Checklista inför aktualisering hos Rehabkoordinator

Nedan checklista ska fyllas i av remittent i samband med dialog med patienten. Remittent kan vara antingen läkare/ behandlare inom samma enhet eller patienten själv. Externa aktörer, såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, socialtjänsten eller annan kan inte remittera till rehabkoordinator. Rehabkoordinatorsinsats är inte en akut insats och kan inte erbjudas utan att patienten aktualiseras enligt nedan checklista. Detta innebär att samtal som inkommer till enheten från olika myndigheter och externa aktörer om patienter som inte redan är aktuella för rehabkoordinering, inte ska lämnas över till rehabkoordinator.

Instruktion vid remissen till Rehabkoordinator:

1. Läs noggrant dokument *Rehabkoordinatorsuppdrag inom Psykiatri Affektiva*.
2. Uppfyller patienten inklusionskriterier för remittering till Rehabkoordinator?
3. Fyll i nedan *Checklista inför aktualisering hos Rehabkoordinator* (bilagan 2).
4. Lämna till patienten *Information om Rehabkoordinators roll* enligt motsvarade broschyr.

Checklista som fylls i av remittent

Syfte med kontakt med Rehabkoordinator. Markera ett eller flera alternativ. Mer omfattande information kring dessa insatser hittar du på rutin/dokument *Rehabkoordinatorsuppdrag inom Psykiatri Affektiva*.

- **Kartläggning** av patientens förutsättningar, behov och brister, inför arbetsrehabilitering/ arbetsåtergång.
- **Motiverande insatser** till patient för att vara aktiv och delaktig i sin rehabiliterings- och sjukskrivningsprocess.
- **Stöd i kontakter** med andra externa aktörer som behöver vara involverade i patientens rehabilitering för återgång i arbete/studier.

	JA	NEJ
Har patienten fått muntlig information om Rehabkoordinering och 1177?	☐	☐
Har patienten fått skriftlig information om Rehabkoordinering och 1177?	☐	☐
Är patienten motiverad att starta upp arbetsrehabiliterande insatser?	☐	☐

Bilaga 3: Information till patienter kring rehabkoordinators roll

Broschyr "REHABKOORDINERING - Till dig som är patient"

Bilaga 4: Formulär som fylls i av patienten inför besöket med Rehabkoordinator

Det här formuläret riktas till dig som ska träffa Rehabkoordinator på vår mottagning. Om du behöver mer information om Rehabkoordinators funktion och roll gå in på "rehabkoordinering" under mottagningens tjänster. Syftet med att du fyller i formuläret är att både du och Rehabkoordinator ska vara förberedd inför mötet.

Har du en sysselsättning eller arbete/studerar, i så fall vad? JA____ NEJ____

Om JA, ge en kort beskrivning:

Ge några konkreta exempel på vad du på grund av din sjukdom inte kan göra på arbetet eller en utbildning:

Vad tror du att dessa svårigheter kan bero på?

Vilka arbetsuppgifter skulle du kunna utföra trots dina besvär?

Behövs det förändring/anpassning på din nuvarande- eller framtida arbetsplats för att du ska kunna arbeta trots din sjukdom? Vad skulle det vara i så fall?

Har du några pågående kontakter med några rehabaktörer eller myndigheter såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Socialtjänsten som kan vara bra att ta kontakt med?

JA___ NEJ___

Om JA ange deras kontaktuppgifter (OBS: vi kommer inte att kontakta dessa utan ditt samtycke):

Övrig information

Bilaga 5: Information till patienter om ifyllande av formulär ”Inför ditt besök med Rehabkoordinator” via 1177

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

PSYKIATRI AFFEKTIVA

Till dig som kommer att träffa Rehabkoordinator på vår enhet

Detta brev riktar sig till dig som snart kommer att träffa en Rehabkoordinator på vår enhet för att diskutera din rehabilitering.

Vi skulle uppskatta om du kunde gå in på hemsidan [1177.se](https://www.1177.se) och besvara några frågor angående ditt mående. Syftet med att du fyller i formuläret är att både du och Rehabkoordinator ska vara förberedd inför mötet. Därigenom får du en annan möjlighet att i lugn och ro tänka igenom och förmedla till din läkare vilka problem du har.

Så här gör du:

1. Gå in på [1177.se](https://www.1177.se)
2. Under mapp ”Mottagningar” sök och lägg till ”Psykiatrimottagning Mölndal”
3. Under rubriken mottagningens tjänster, välj ”Inför ditt besök med Rehabkoordinator”
4. Svara på frågorna på enkäten och tryck på spara.

Med vänlig hälsning

Psykiatrimottagning Mölndal